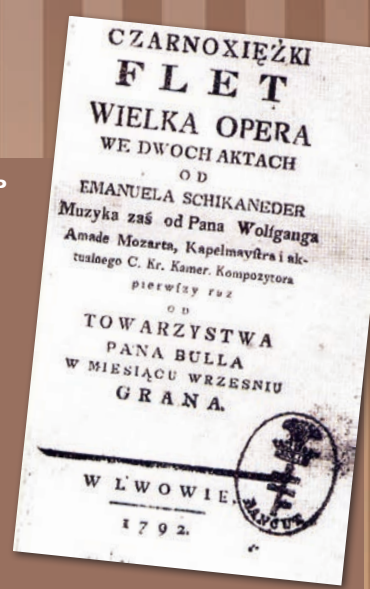

Кожне місто має свою пульсацію, ритм життя. Та відчувають її не всі, а лише ті, хто живе свідомо, пам'ятаючи про своє призначення в суспільстві. Львів завжди привертав увагу людей обдарованих, які на довгі віки примножили і закарбували в ньому плоди своєї праці. Тепер ці скарби притягують безліч туристів. Проте не дають життєдайного пульсу, спрямованого на розвиток міста. Нині буденний молекулярний львівський простір перебуває в суспільному застої чи то, як кажуть галичани, в соціальному корку лицемірства, брехні, страху, заздрощів. Тому знаковою і не випадковою стала постановка у Львівському театрі опери і балету імені Соломії Крушельницької опери Вольфганга Амадея Моцарта «Чарівна флейта».

Адже вона пропонує формулу життя в усій повноті краси істинного призначення людини в земному світі. Про сучасне прочитання «Чарівної флейти» – розмова журналіста «Віча» Лариси Марчук з диригентом-постановником, заслуженим артистом України Мироном ЮСИПОВИЧЕМ.

«Чарівна флейта» пробуджує

– Яку мету ви мали, беручись за постановку опери «Чарівна флейта», відомої своїми наївно-утопічними гуманістичними ідеалами кінця XVIII століття?

– Для мене постановка «Чарівної флейти» стала благодатним ґрунтом для самовираження. Це те, над чим я думаю, що мене турбує, як і кожну людину. Ідея опери викликала натхнення, живий інтерес, з яким я постійно працював над постановкою. Бо в ній побачив можливість донести до глядача ті вічні цінності людини, які сьогодні часто нівелюються в нашому суспільстві. Я робив усе можливе, аби не збитися з обраного напрямку. Це дуже важко. І найбільше боявся одного: аби опера не стала тією легкою розважальною казочкою про чародіїв, яку відразу забуває глядач по закінченню вистави. Тим часом чарівна флейта творить мелодію, яка об'єднує різних звірів, навіть хижаків, яка розчиняє помсту, агресію у променях любові і всепрощення. Це модель гармонійного суспільства. Це той ідеал, який є реальним, бо ми його можемо самі творити, але за однієї умови: якщо матимемо в собі цю внутрішню потребу.

Однак у кожного вона своя: герої Таміно уособлює цілеспрямовану шляхетну людину, яка плекає високі ідеали, а птахолов Папагено прагне добре по-

їсти, розважитись із дівчиною і в такий спосіб порадити життю. Обидві позиції є нормою в суспільстві, проте, щоб вдовольнити як духовні, так і фізичні потреби, необхідно докласти чимало зусиль, а це означає пройти випробування для досягнення своєї мети. Відкритий і симпатичний простолюдин Папагено смиренно зносить труднощі, аби одержати свою радість від життя. Але є ще третій тип – Моностатос, підступний мавр, який служить спочатку своєму господареві, а потім його зраджує, бо сам хоче зайняти його місце. Ось претензія на чужу роль, коли шантажем, підлістю, а не власною працею досягають влади, де лицемірство і маски руйнують цілісність суспільства, порушують гармонію в людині, де соціум пропагує помсту, яка спричиняє розбрат. Актуальність «Чарівної флейти» я вбачаю в образі високодуховного Таміно, який стає проводирем нового суспільства, котре об'єднує різних за своїми потребами людей в любові і злагоді.

– Розкажіть, будь ласка, як удалося знайти оптимальне рішення, щоб донести зміст опери, поєднавши на сцені німецьку мову і українську.

– У «Чарівній флейті» Моцарт втілює свою мрію: створив першу (на жаль, і останню) свою оперу рідною німецькою мовою. І ми вирішили від цьо-

го не відступати. На відміну від більшості інших творів композитора, написаних за італійським зразком, вона опирається на традиції зінгшпіля. Це австрійсько-німецький різновид комічної опери. Його особливістю є чергування закінчених музичних номерів із розмовними діалогами. Ми теж використали цей принцип. Тому вокалісти, хор співають німецькою мовою, а діалоги звучать розмовною українською. Переклад з німецької синхронно відтворюється в рухомому рядку. Тож, на мою думку, глядач не відчуває жодного мовного чи смислового дискомфорту в донесенні змісту та ідеї вистави.

– Висловлю думку глядачів, які відзначили особливість і колорит української мови в діалогах, коли говорять жерці, шляхетні особи, а коли – простолюдини, зокрема Папагено. Хто зробив цей переклад з німецької на українську?

– Важливо, коли знаходиш однодумців, симпатиків тієї справи, яку робиш. Мені імponує філолог, перекладач і письменник Юрко Прохасько (брат популярного письменника Тараса Прохаська). Юрка, як і мене, захопили філософські ідеї «Чарівної флейти». І мені було надзвичайно приємно з ним працювати, я вважаю, що Юрко – це прообраз нашого Таміно, такий він глибо-

Папагено – лауреат міжнародного конкурсу Вероніка Коломіцева, Папагено – лауреат всеукраїнських конкурсів Петро Радейко

Цариця ночі – лауреат міжнародних конкурсів Анастасія Корнютяк, Паміна – заслужена артистка України Любов Качала

